

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 15 март 2018 г.
(OR. en)

7165/18

SOC 141
EMPL 103
ECOFIN 239
EDUC 99

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От:	Генералния секретариат на Съвета
Дата:	15 март 2018 г.
До:	Делегациите
№ предх. док.:	6570/18 + COR 1
Относно:	Годишен обзор на растежа и съвместен доклад за заетостта за 2018 г. — Заключение на Съвета (15 март 2018 г.)

Приложено на делегациите се изпращат заключенията на Съвета относно годишния обзор на растежа и съвместния доклад за заетостта за 2018 г., приети от Съвета на неговото заседание от 15 март 2018 г.

Годишен обзор на растежа и съвместен доклад за заетостта за 2018 г.

Заклучения на Съвета

КАТО ОТБЕЛЯЗВА, ЧЕ:

1. Положението в областта на заетостта и в социалната сфера продължава да бележи постоянно подобрене, въпреки че в рамките на отделните държави членки и между тях все още се наблюдават съществени различия.
2. През ноември 2017 г. равнището на безработица в ЕС беше 7,3 % (и 8,7 % в еврозоната). През третото тримесечие на 2017 г. заетостта надхвърли най-високата си стойност отпреди кризата с 2,1 %, а безработицата сред младите хора и дълготрайната безработица продължиха да намаляват. Въпреки това младежката безработица все още е 16,7 %, а в някои държави членки дълготрайната безработица представлява почти 50 % от общата безработица. И двата типа безработица остават съществено предизвикателство в няколко държави членки.
3. Заложената в стратегията „Европа 2020“ цел за равнище на заетост от 75 % за мъжете и жените може би ще бъде постижима, въпреки че някои държави членки ще трябва да направят значителни подобрения, за да постигнат националните си цели. В частност ще трябва да се повиши участието на жените на пазара на труда. Разликата в заетостта между половете остана непроменена: въпреки че съществуват значителни разлики между държавите членки, през второто тримесечие на 2017 г. равнището на заетост в ЕС за жените е 66,4 % спрямо 78 % за мъжете.
4. Разполагаемият доход на домакинствата продължи да нараства и достигна върховата си стойност за ЕС от 2009 г., което се дължи в по-голяма степен на създаването на повече работни места и в по-малка степен на увеличението на заплатите. Въпреки това в няколко държави членки располагаемият доход на домакинствата продължава да бъде под равнището отпреди кризата. Делът на хората, изложени на риск от бедност или социално изключване, продължи да намалява и вече достигна нивото си от 2008 г. Това се дължи главно на значително намаляване на процента на изпитващите тежки материални лишения и на дела от населението, живеещо в (почти) безработни домакинства.

5. Независимо от тази положителна тенденция, общият брой на хората, изложени на риск от бедност или социално изключване, остава много висок: 118 милиона души или 23,5 % от общия брой на населението през 2016 г. (22,5 % мъже и 24,4 % жени). Това означава, че ЕС все още е твърде далеч от постигането на целта на стратегията „Европа 2020“ за намаляване на броя на хората, изложени на риск от бедност или социално изключване, с най-малко 20 милиона души.
6. В редица държави членки продължава да се наблюдава все по-дълбока и устойчива бедност, както и признаци на влошаване при адекватността на социалните обезщетения, което е видно от повишаването на риска от изпадане в бедност за хората, живеещи в безработни или почти безработни домакинства. Трайното запазване на относително големи неравенства в доходите, които често са свързани с неравностойни възможности за достъп до образование, обучение и социална закрила и отразяват слабите резултати на пазара на труда, поражда огромна загриженост за социалното приобщаване и устойчивия икономически растеж. Децата продължават да бъдат особено уязвими, като през 2016 г. над 25 милиона деца или 26,4 % остават изложени на риск от бедност или социално изключване.
7. Въпросите, свързани със заетостта и социалната сфера, придобиха особена важност при последните цикли на европейския семестър. Прокламираният неотдавна европейски стълб на социалните права подчерта в още по-голяма степен значението на социалното измерение на ЕС. Целта на социалния стълб е да служи като ръководство за ефективна заетост и социални резултати при предприемането на действия в отговор на настоящите и бъдещите предизвикателства, които са пряко насочени към удовлетворяване на основните потребности на хората, както и към осигуряване на по-добро привеждане в действие и изпълнение на социалните права. Социалният стълб служи като ориентир при възприемането на общ подход към закрилата и развитието на социалните права и насърчаването на възходящото социално сближаване.

КАТО ИЗТЪКВА, ЧЕ

8. Продължаващият икономически растеж доведе до по-нататъшно подобряване на ситуацията на пазара на труда. Създаването на работни места продължава със стабилни темпове. Въпреки това няма място за самодоволство, като работата за сближаване с постигналите най-добри резултати в областта на заетостта и в социалната сфера следва да продължи. Поради това се приветства приемствеността в приоритетите на политиката в годишния обзор на растежа, по-специално акцентът върху заетостта и социалните въпроси и върху трипосочните ефективни действия за насърчаване на инвестициите, провеждане на структурни реформи и осигуряване на отговорни фискални политики.

9. Растежът при отработените часове на наето лице е значително по-бавен от ръста в равнището на заетост. Равнищата на заетост на принудително непълно работно време и на временна заетост продължават да бъдат високи. Сегментацията на пазара на труда остава много проблематична в редица държави членки, въпреки че в различните държави сегментацията е силно хетерогенна по своето естество. Ръстът на работните заплати остава слаб, а бедността сред работещите продължава да съществува. В този контекст е важно да се постави акцент както върху качествените, така и върху количествените характеристики на заетостта, за да се разреши проблемът с бедността сред работещите.
10. Промените в сферата на труда изискват съвременни политики в областта на образованието и уменията, във връзка с което се оценява много положително фактът, че както годишният обзор на растежа, така и специфичните препоръки по държави за 2017 г., поставят по-силен акцент върху тези политики. Сред конкретните предизвикателства пред ЕС са силната обвързаност на образователните резултати със социално-икономическия и мигрантския произход, слабото участие в учене през целия живот и несъответствията между търсените и предлаганите умения, а в някои случаи и липсата на работна сила с адекватни квалификации. Появата на нови форми на работа и нарастващият брой лица, които правят преход в кариерното си развитие, може също да наложи трайното модернизиране на системите за социална закрила, така че всички работници, независимо от техния статут на заетост, да бъдат защитени и да могат пълноценно да се възползват от новите възможности, породени например от цифровизацията и от социалните и зелените икономики.
11. Жените представляват значителен неизползван потенциал на пазара на труда; тяхното участие на пазара на труда следва да се подпомага чрез съвременни политики за баланс между професионалния и личния живот на жените и мъжете, включително чрез осигуряване на достъп до качествени и достъпни грижи за децата и гъвкави схеми на работа, премахване, където е приложимо, на демотивиращите фактори от данъчно естество за втория работещ член на домакинството и намаляване на разликите в заплащането на жените и мъжете.
12. Някои групи все още не са достатъчно интегрирани на пазара на труда, което възпрепятства по-нататъшното повишаване на равнището на заетост. Налице са конкретни предизвикателства, свързани с участието на пазара на труда на младите хора, законно пребиваващите граждани на трети държави, по-възрастните работници, дългосрочно безработните лица, хората в неравностойно положение в много отношения, хората с увреждания и нискоквалифицираните лица. Специфичните потребности на тези групи по целесъобразност следва да бъдат застъпени в общите политики за пазара на труда и социалната сфера. Балансираният подход към социалната закрила и активните политики по заетостта играе важна роля за разрешаването на този проблем.

13. Социалните инвестиции и превантивните подходи са от съществено значение за укрепване на способностите на всички хора да участват активно в обществото и икономиката, като по този начин се гарантират по-добри социални резултати и се насърчава икономическата устойчивост и производителност. Ефективната и ефикасна социална закрила допринася за социалното приобщаване и за запазването на жизнения стандарт, като освен това предотвратява бедността и неравенството. За хората в трудоспособна възраст, които са изключени от пазара на труда и които могат да полагат труд, адекватното подпомагане на доходите следва да се съчетава с висококачествени социални услуги и подкрепа за реинтеграция на пазара на труда, включваща индивидуализирани активни политики по заетостта. За хората, които не могат да работят, следва да се осигури адекватна подкрепа за социално приобщаване. Подкрепата за участието на родителите на пазара на труда следва да бъде съпътствана от политики за насърчаване на важния за съвременното общество баланс между професионалния и личния живот и достъпа до грижи за децата. Превантивните подходи и ранната намеса следва да се използват, за да се намали делът на децата, изложени на риск от бедност и социално изключване, и да се разчупи цикълът на бедността, която се предава от поколение на поколение.
14. Демографските промени ще продължават да създават сериозни предизвикателства, които трябва да бъдат отстранени. Ще трябва да се обезпечи адекватността на пенсиите, като същевременно се гарантира устойчивостта на пенсионните системи. Неотдавнашното повишаване на пенсионната възраст и наличието на по-гъвкави трудови договорености способства за нарастване на участието на пазара на труда на по-възрастните работници, но са необходими допълнителни усилия в тази насока. Допълнителните пенсии и други пенсионни спестявания могат също да играят положителна роля в някои държави членки. Тези мерки ще трябва да бъдат съпътствани от допълнителни мерки като: политики за баланс между професионалния и личния живот; модернизиране на работната среда, като същевременно се гарантират качествените условия на труд; повишаване на осведомеността сред работодателите; и по-гъвкави договорености за прехода към пенсиониране. Реформите в областта на дългосрочните грижи следва да имат за цел постигане на устойчивост и достъп до адекватни, финансово достъпни и качествени дългосрочни грижи. Достъпът до финансово достъпни превантивни и лечебни медицински грижи с добро качество също има голямо значение за насърчаване на доброто здравословно състояние и активността на населението, както и за постигането на икономически просперитет. Следва да бъде отделено внимание на разпространението на информация, за да се насърчи подходящият и равнопоставен достъп до здравни грижи.
15. Ефективният социален диалог, който отчита националния контекст и практики, е от съществено значение за повишаване на споделената ангажираност за разработването на политики. Социалните партньори и гражданското общество следва да бъдат включени своевременно и ефективно в процеса на европейския семестър.

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ПРИЗОВАВА

ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ:

- да отразят в националните си програми за реформи приоритетите на годишния обзор на растежа и съвместния доклад за заетостта и да изпълняват на равнището на Съюза и на национално равнище европейския стълб на социалните права при надлежно зачитане на съответните им компетенции¹;
- да изпълнят специфичните препоръки по държави за 2017 г.;
- да активизират усилията си за постигане на целите на стратегията „Европа 2020“;
- в усилията си за постигане на конвергенция да се ръководят по целесъобразност от набора от социални показатели, който е използван в съвместния доклад за заетостта за 2018 г. и ще бъде допълнително усъвършенстван, Инструмента за наблюдение на резултатите в областта на заетостта и Инструмента за наблюдение на резултатите в областта на социалната закрила.

КОМИСИЯТА:

- да продължи да поставя акцент върху заетостта и социалните въпроси в рамките на европейския семестър;
- да гарантира, че въпросите и последиците, свързани със заетостта и социалната сфера, са подobaващо отчитани при оценките на политиките на държавите членки;
- да се стреми да поддържа активен диалог с държавите членки относно показателите, установени в набора от социални показатели, при пълно зачитане на разделението на компетенциите.

КОМИТЕТА ПО ЗАЕТОСТТА И КОМИТЕТА ЗА СОЦИАЛНА ЗАКРИЛА:

- да работят в тясно сътрудничество с Европейската комисия при прилагането на европейския стълб на социалните права в контекста на дългосрочна рамка за действия на равнище ЕС съгласно прокламацията относно социалния стълб и в съответствие със заключенията на Европейския съвет от 14 декември 2017 г.;

¹ EUCO 19/1/17 REV1

- да продължат работата си по многостранното и тематичното наблюдение и определянето на показатели, както и осъществявания мониторинг върху положението в държавите членки в областта на заетостта и социалната сфера, въз основа на набора от социални показатели, който е използван в съвместния доклад за заетостта за 2018 г. и ще бъде допълнително усъвършенстван, Инструмента за наблюдение на резултатите в областта на заетостта и Инструмента за наблюдение на резултатите в областта на социалната закрила, за да представят на Съвета обективни данни като основа за обсъжданията в процеса на европейския семестър;
 - да продължат да работят с Комисията за усъвършенстването на набора от социални показатели, по-специално в областта на динамиката на трудовите пазари и справедливите условия на труд, с оглед на приемането на съвместния доклад за заетостта за 2019 г.;
 - да работят в тясно сътрудничество с другите консултативни комитети и групи, по-специално Икономическия и финансов комитет, Комитета за икономическа политика, Комитета по образование, работна група „Обществено здравеопазване“ на равнище висши служители и европейската мрежа на публичните служби по заетостта, като по този начин се гарантира балансирано разглеждане на въпросите на икономиката и заетостта и социалните въпроси в европейския семестър;
 - да продължат да работят в тясно сътрудничество с европейските социални партньори с оглед на насърчаването на действителен социален диалог на равнище ЕС и на национално равнище.
-